

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

Aktuální judikatura k obecnímu zřízení

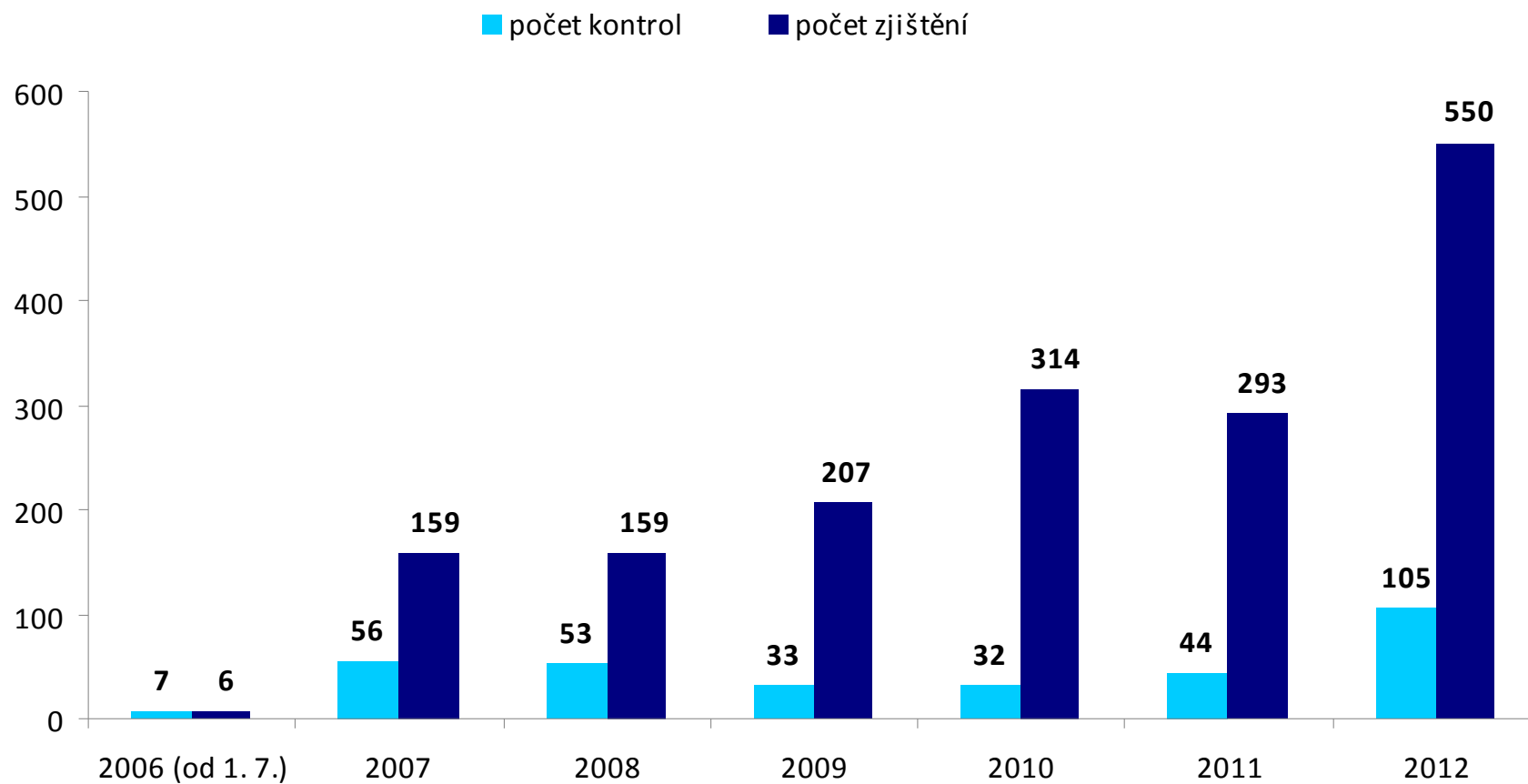
Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru dozoru a kontroly
veřejné správy

Posuzování samostatné působnosti obcí

- při **310** kontrolách (2006 – 2012) bylo zjištěno celkem **1 688** případů porušení zákona (**kontrolních závěrů**)
- nejčastěji se se jednalo o porušení dle
 - **zákona o obcích** (**1 123** případů porušení zákona)
 - **zákona o svobodném přístupu k informacím** (**518** případů porušení zákona,
 - ostatní zákony (správní řád, z. o archivnictví – **47 případů**)
- **v průměru je zjištěno 5 porušení zákona** na 1 provedenou kontrolu
- **maximální počet kontrolních závěrů** zjištěných v rámci jedné kontroly dosáhl až **18** porušení zákona

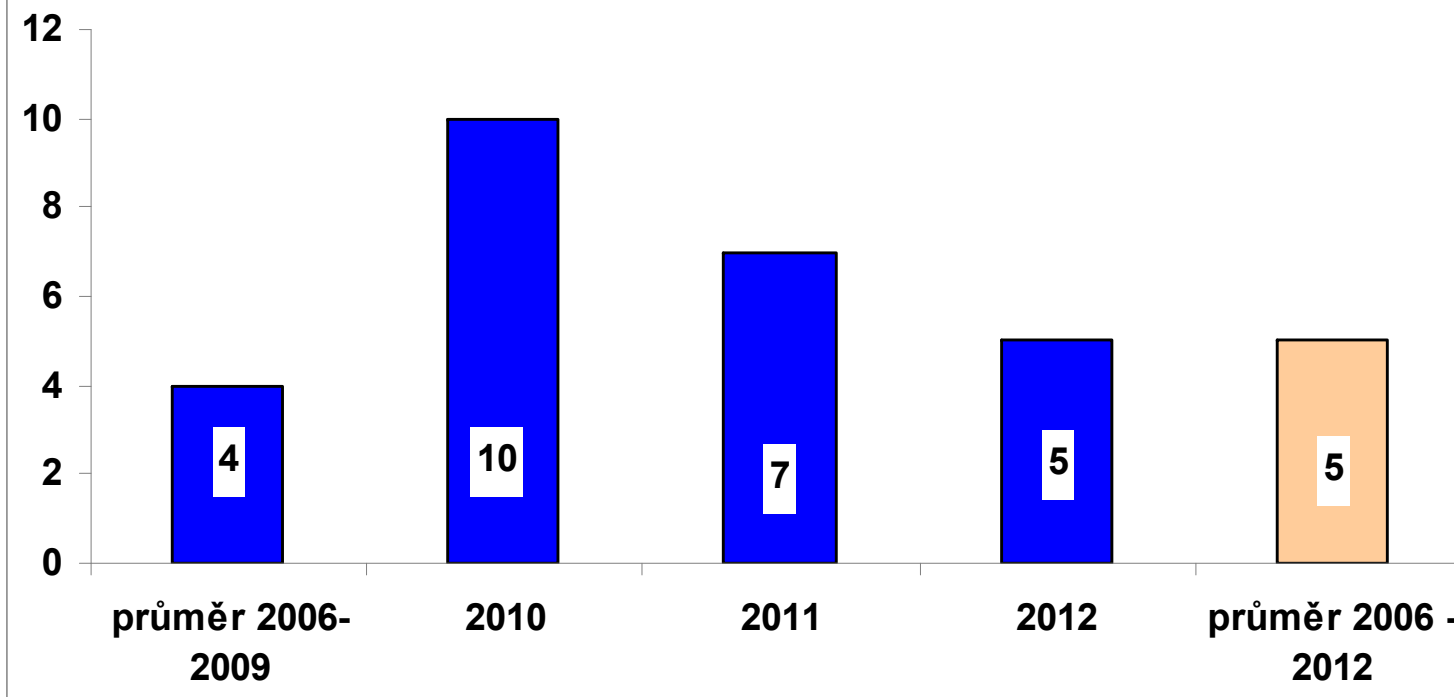
Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních zjištění (porušení zákona) v letech 2006 až 2012

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

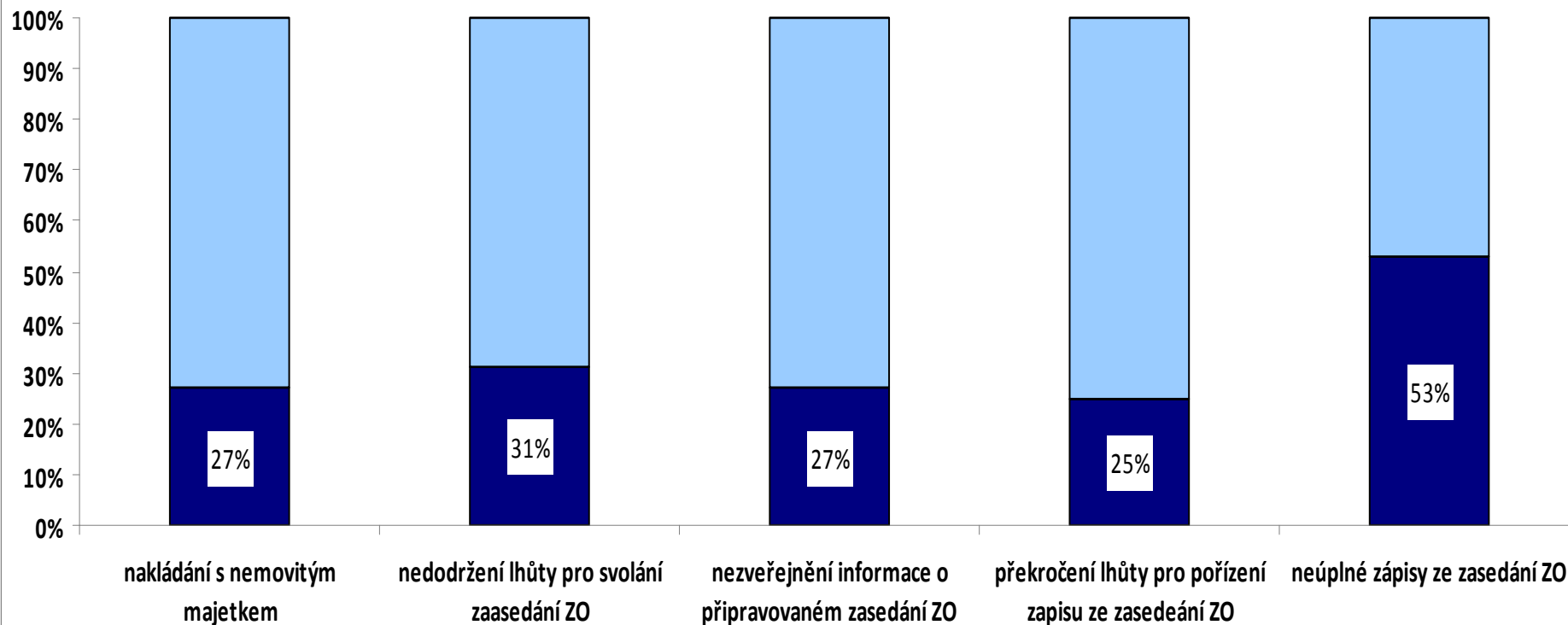
Průměrný počet zjištěných porušení zákona na jednu kontrolu

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

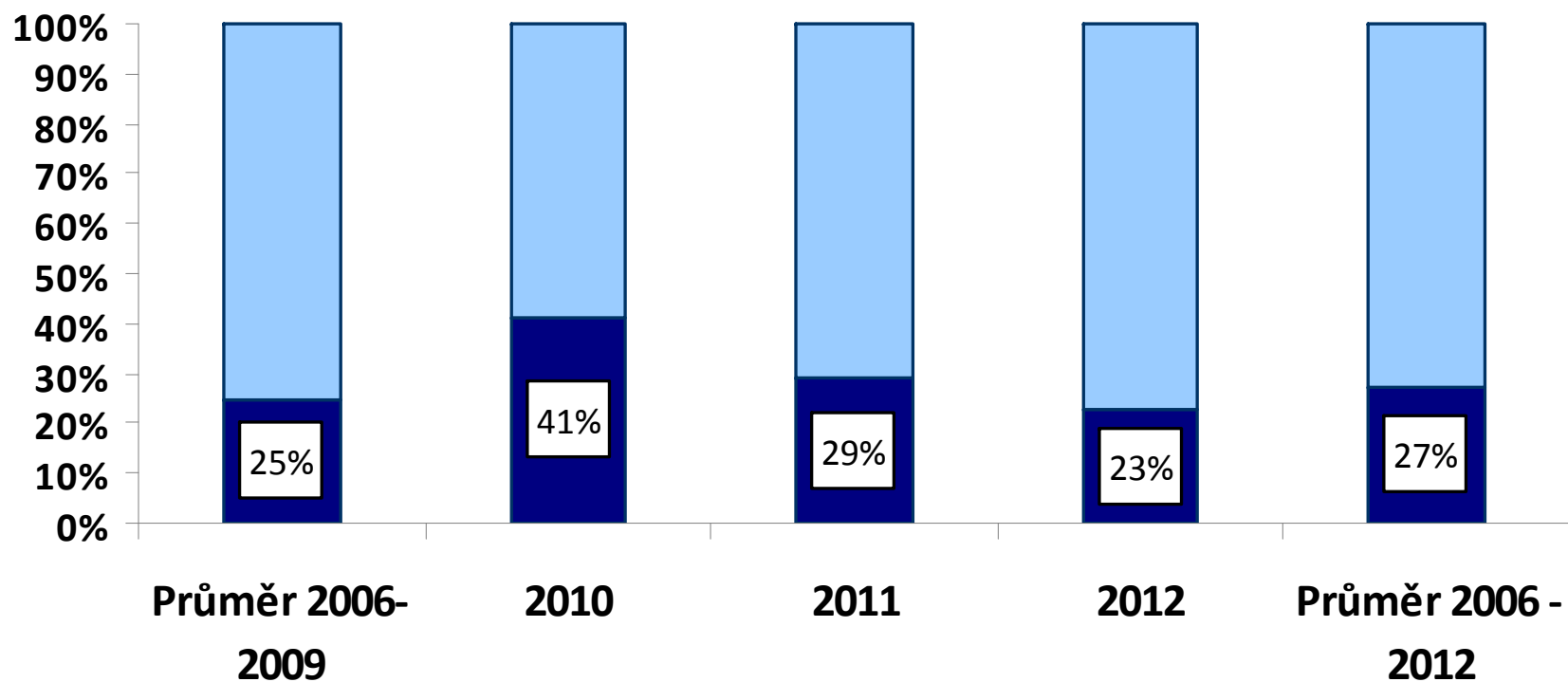
Nejčastější porušení zákona o obcích za období 2006 - 2012

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

Porušení zákona při nakládání s nemovitým majetkem (§39 odst. 1)

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

K existenci obecných principů nakládání s veřejným majetkem (Nález Ústavního soudu ze dne 20. června 2012, sp. zn. IV. ÚS 1167/11)

Je vyloučeno, aby obec, jakožto územní společenství občanů majících právo na samosprávu hospodařila s jí vlastněným majetkem prostřednictvím svých volených orgánů tak, že by na prvý pohled pochybným charakterem tohoto hospodaření podlamovala důvěru občanů v to, že její správa je správou ve prospěch obce a nikoliv ve prospěch jiných subjektů.

Samostatné spravování obce zastupitelstvem neznamena, že by zvolené zastupitelstvo a představitelé obce stáli nad společenstvím těch, kteří je k výkonu samosprávy zvolili. Ti, kdo obec spravují, neměli by ztratit ani na okamžik ze zřetele, že nejsou majiteli obce a že správa obce není poručníkováním těch, kteří obec tvoří.

Vymkne-li se správa obce z těchto ústavních mantinelů, pak by i byla formálně ve shodě se zákonem, nelze jí přiznat soudní ochranu; je naopak úkolem soudů, aby takové ve své podstatě proti skutečné samosprávě namířené a tudíž protiústavní chování zastupitelstva neaprobovaly.

K povinnosti zveřejnit záměr dispozice nemovitým majetkem též na elektronické úřední desce (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2373/2012)

Tam, kde zákon stanoví povinnost zveřejnění záměru (výzvy k podávání nabídek) na úřední desce za účelem posílení hospodárnosti a transparentnosti majetkové dispozice, **znamená nesplnění povinnosti** zveřejnit takový dokument též na „elektronické úřední desce“ podle § 26 správního řádu takové porušení zákona, v důsledku něhož je uskutečněná **majetková dispozice pro rozpor se zákonem podle § 39 občanského zákoníku neplatná.**

K odpovědnosti volených funkcionářů za majetkové úkony (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2012, sp. zn. 11 Tdo 454/2011)

Starosta obce odpovídá i trestněprávně za škodu vzniklou právním úkonem, který jménem obce učinil, a nemůže se odvolávat na neznalost zákona o obcích a základních principů nakládání s obecním majetkem (s tím, že není právník).

Komentář:

V soudem řešené věci uzavřela starostka vědomě smlouvu, jež byla v rozporu s jinou dříve uzavřenou smlouvou, a „nepomohl“ jí ani odkaz na neprávnické vzdělání ani to, že uzavření druhé smlouvy schválila rada obce (předkladatelem materiálu byla starostka, radní nebyli přesně informováni a neschvalovali přesný text smlouvy) ani to, že materiál i smlouvu „parafovali“ úředníci (parafa zde nepředstavovala potvrzení věcné správnosti, ale jen náležitosti).

K poskytování „mimořádných“ odměn členům zastupitelstva obce (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011)

Jakákoliv odměna může být členu zastupitelstva přiznána pouze v případě, že s tím počítá zákon o obcích. Pokud určitý druh odměny zákon nezná, je nepřipustné, aby takovou odměnu zastupitelstvo obce přiznalo, neboť k tomu nemá pravomoc. V opačném případě by docházelo k nekontrolovanému rozdělování veřejných prostředků, jež není možné akceptovat.

Z odůvodnění:

Žalobce se po žalovaném domáhal zaplacení částky 62.315,- Kč s přísl. z titulu bezdůvodného obohacení. Tvrdil, že žalovaný rezignoval na funkci člena rady města Dubí a na základě toho mu bylo schváleno vyplacení odměny ve výši trojnásobku měsíční odměny. Jelikož žalovaný nevykonával funkci starosty či místostarosty, byla odměna vyplacena v rozporu s ust. § 75 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

K důsledkům porušení jednacího řádu zastupitelstva obce (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 Ao 5/2011 - 100)

Jednací řád, přijatý na základě § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále též obecní zřízení), představuje vnitřní (interní) dokument zastupitelstva, který by měl zastupitelstvu pomoci předem vyřešit některé procesní otázky zasedání. Pokud zastupitelstvo postupuje v konkrétním případě v rozporu s jednacím řádem, ale v souladu s pravidly stanovenými v obecním zřízení, nezpůsobuje porušení jednacího řádu nezákonnost přijatého rozhodnutí a není to důvod pro zásah státu

Pokud tedy podle § 3 odst. 5 jednacího řádu mají být písemné materiály určené pro zasedání zastupitelstva doručeny členům zastupitelstva nejpozději 7 dní před dnem zasedání, ale některé z podkladů jsou členům zastupitelstva dodány ve lhůtě kratší, nemá tato okolnost sama o sobě vliv na zákonnost rozhodnutí přijatého na základě těchto podkladů. **Porušení vnitřních pravidel jednání zastupitelstva nemělo vliv na zákonnost usnesení řádně přijatého zastupitelstvem.**

Rozhodování o zrušení pracovního místa (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2012, sp. zn. 21 Cdo 4521/2011)

Pravomoc rady obce stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a rozhodnout o organizačním řádu (organizační struktuře) obecního úřadu [§ 102 odst. 2 písm. j) a o) zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů], v sobě zahrnuje také zřizování a rušení jednotlivých pracovních míst v rámci organizační struktury obecního úřadu. Tajemníkovi obecního úřadu oprávnění k vydávání organizačních norem svěřeno není.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 102 odst. 2 písm. f), j) a o) zákona o obcích je radě obce vyhrazeno stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu (§ 109 odst. 2), stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce a schvalovat organizační řád obecního úřadu.

Z uvedeného vyplývá, že, i když tajemník obecního úřadu (magistrátu) plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních předpisů vůči zaměstnancům obce (města) zařazeným do obecního úřadu (magistrátu) a řídí a kontroluje činnost

(pokračování)

zaměstnanců obce (města) zařazených do obecního úřadu (magistrátu), **o celkovém počtu zaměstnanců obce (města) v obecním úřadu (magistrátu) a o organizační struktuře (organizačním řádu) obecního úřadu (magistrátu) rozhoduje rada obce (města).**

Toto její oprávnění, které v sobě **implicitně zahrnuje také zřizování a rušení jednotlivých pracovních míst v rámci organizační struktury obecního úřadu (magistrátu), není** žádným ustanovením zákona o obcích (ani zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších změn a doplňků, na který poukazuje žalovaný v dovolání) **omezeno.**

Zastupování obcí a měst advokáty v soudních řízeních (Nález Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2012, sp. zn. II. ÚS 2396/09)

U statutárních měst a jejich městských částí lze presumovat existenci dostatečného materiálního a personálního vybavení a zabezpečení k tomu, aby byla schopna kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy, aniž by musela využívat právní pomoci advokátů. Nebude-li jimi v příslušném řízení prokázán opak,
nejsou náklady na zastoupení advokátem nákladem účelně vynaloženým.

Aktuálně vydaná metodická doporučení ÚSC

č. 9. Nejčastější nedostatky při výkonu samostatné působnosti obcí

č. 10. Kontrolní řád

č. 11. Povinnosti obcí – archivnictví a spisová služba

(distribuce březen 2013)

Vše zveřejněno na www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

Děkuji za pozornost

Ing. Marie Kostruhová

www.mvcr.cz/odk

odbordk@mvcr.cz,

Tel : 974 816 410

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy